

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Politická orientace občanů

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-09a</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>31. 8. – 7. 9. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1046</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.4</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>5. listopadu 2009</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michal Veselský</i>

Rozhodování koho volit nemusí vždy znamenat názorové ztotožnění se s konkrétní stranou. Centrum pro výzkum veřejného mínění se proto ve svém zářijovém šetření zajímalo o obecnou politickou orientaci respondentů. Ti tak byli kromě standardní otázky na stranu, již by volili do Poslanecké sněmovny, rovněž dotázáni, jaký politický názor je jim nejbližší.

Úvodní otázka na souhlas s vybraným politickým názorem¹ dávala na výběr ze seznamu politických směrů. Oslovení měli možnost vybrat ještě druhý politický proud, který je jim rovněž blízký. Výsledky přináší následující tabulka:

Tabulka 1: S jakým obecně politickým názorem nejvíce souhlasí (v %)

	1. volba	2. volba
sociálnědemokratický	23	11
liberální	19	11
konzervativní	14	9
ekologický	9	18
křesťanskodemokratický	7	5
komunistický	7	3
socialistický	5	6
žádný (bez odpovědi)	10	37
neví	6	-

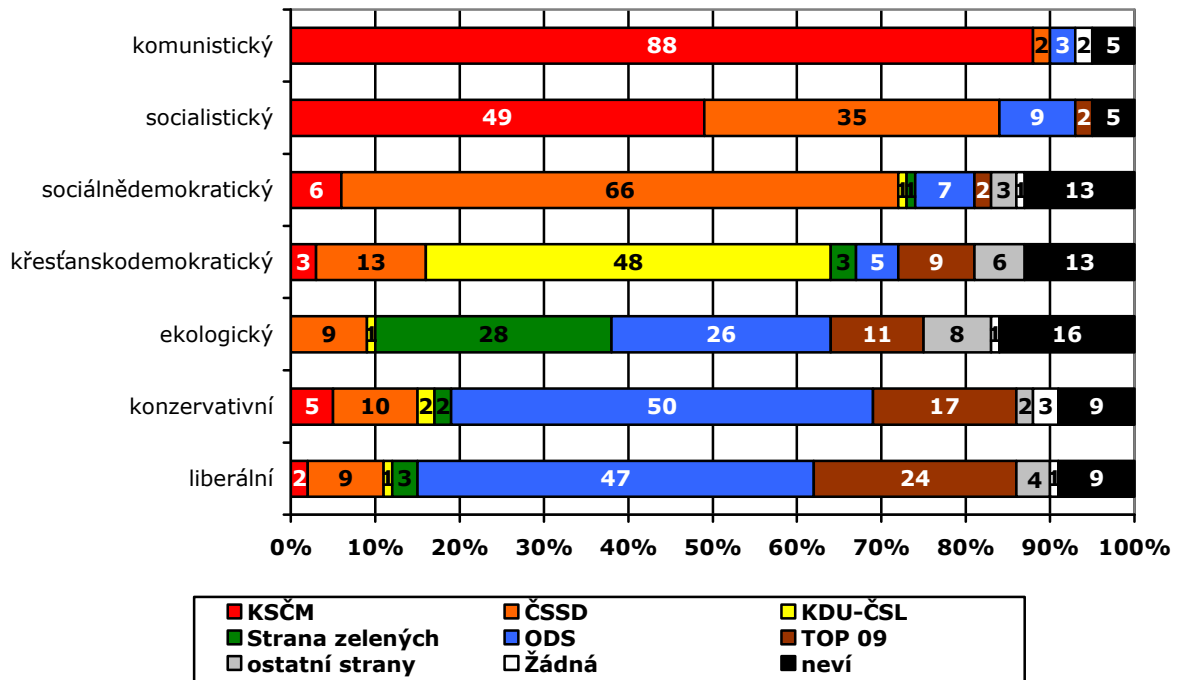
Levicoví respondenti se hlásí především k sociálnědemokratickému proudu (23 %), který je nejčastěji zmiňovaným politickým směrem. Následuje skupina liberálně (19 %) a konzervativně (14 %) smýšlejících. Ekologický proud je nejpřijatelnější pro 9 % a křesťanskodemokratický pro 7 % lidí. Komunistické myšlenky pak oslovují 7 % a socialistické 5 % dotázaných. Zbylá desetina respondentů se necítí být oslovena žádnou z uvedených politických ideologií.

Většina oslovených si vybrala i ve druhé volbě, nicméně nejpočetnější skupinu tvoří ti, kteří se už v druhé volbě k žádnému směru nepřiklonili (37 % „žádný“ + „neví“). Další necelá pětina dotázaných pak zvolila ekologický proud. Vysoký počet hlasů pro ekologický směr ve druhé volbě je zřejmě podpořen i částečnou apolitičností ekologických myšlenek a z toho vyplývající obecnou přijatelností. Vzhledem k tomu, že položená otázka nijak nezjišťovala míru identifikace s preferovanou ideologií, nelze vyloučit, že minimálně ve druhé volbě se jedná spíše o vyjádření sympatií než o politické přesvědčení respondenta.

¹ Znění otázky: „S jakým obecným politickým názorem nejvíce souhlasíte? A s jakým z dalších obecně politických názorů se dále ztotožňujete?“

a) konzervativním, b) liberálním, c) křesťanskodemokratickým, d) sociálnědemokratickým, e) socialistickým, f) komunistickým, g) ekologickým, h) jiným, i) žádným.

Graf 1: Stranické preference podle příklonu k vybranému politickému směru (v %)

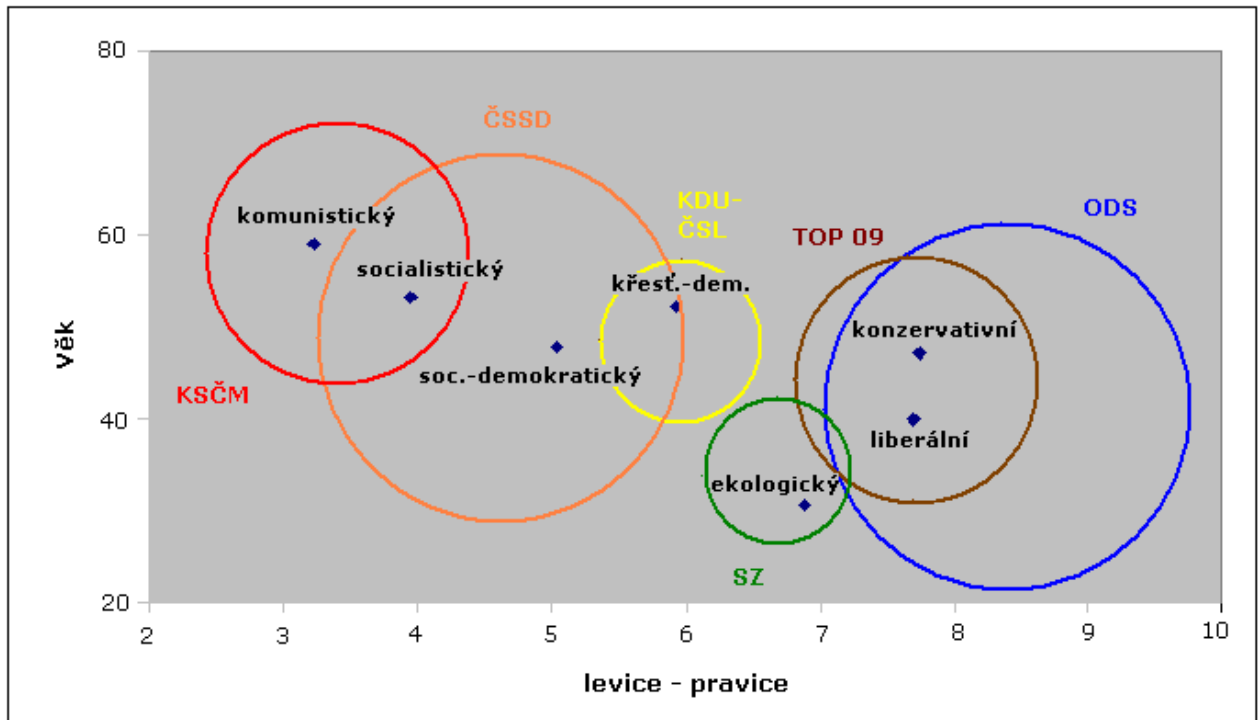

Mezi komunistickými sympatizanty se drtivá většina kloní k podpoře KSČM. Téměř padesátiprocentní podporu pak má KSČM rovněž u lidí hlásících se k socialismu. Další třetina socialistických stoupenců by volila ČSSD.

Skupina sociálnědemokraticky orientovaných respondentů dle očekávání nejčastěji podporuje ČSSD (66 %). Obdobně největší část křesťansko-demokratických voličů podporuje KDU-ČSL (48 %), přičemž nově vzniknuvší TOP 09 má v rámci této skupiny podporu pouze 9 %.

Nejvíce roztržštěný je v současnosti ekologický proud, kde největší část (28 %) podporuje Stranu zelených, další čtvrtina pak ODS. Občanští demokraté se však opírají především o konzervativně a liberálně smýšlející voliče. Podobnou skupinu oslovuje rovněž TOP 09.

Následující obrázek zobrazuje rozmístění elektorátu jednotlivých politických stran ve dvourozměrném prostoru, kde osa x představuje zařazení dotázaných na pravolevé škále politické orientace a osa y věk respondentů. Elektorát pak je schematizován jako kružnice se středem v hodnotě průměrného věku a pravolevé orientace stoupenců dané politické strany. Kružnice svou velikostí odpovídá aktuálním stranickým preferencím. Pro doplnění je v obrázku znázorněna také střední hodnota pro jednotlivé politické směry.

Obr. 1: Politické preference a politické směry

Jak už bylo zmíněno znázornění je pouze schématické. Politické strany si tudíž přirozeně konkurují v rámci celého politického spektra, tedy i tam kde se kružnice neprotínají.

Z obrázku je zřejmé, že nejstarší voličskou základnu má KSČM, u níž se věkový průměr blíží 60 letům. U ostatních stran se tato hodnota pohybuje mezi 40 až 50 roky s výjimkou Strany zelených, kde činí průměrný věk 35 let.